

Eduskunnan Sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**Yleisiä huomioita**

Kuntaliitto pitää tärkeänä voimassa olevan päivähoitolain päivittämistä nykyisiä ja tulevia tarpeita vastaavaksi. Esimerkiksi lasten päivähoidon hallinnonalasiirto toteutettiin vain osittain, kun lasten hoidon tuet jäivät sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle. Edelleen nykyisen päivähoitolain mukaan tulee soveltaa sosiaalihuollon säädöksiä, vaikka hallinnonalasiirron myötä on todettu, että päivähoito ei ole enää sosiaalipalvelu. Tilanne on palvelun järjestämisen ja valtakunnallisen ohjauksen kannalta haastava.

Esityksestä kunnille aiheutuvat uudet tehtävät ja velvoitteet

Hallituksen esitys varhaiskasvatuslaiksi sisältää uusia tehtäviä ja velvoitteita verrattuna nykyiseen lainsäädäntöön. Kokonaan uusia asioita esityksessä ovat ainakin säättäminen päiväkodin ryhmäkoosta, varhaiskasvatussuunnitelmasta, osallisuudesta, arvioinnista sekä yhteistyöstä. Päivähoidossa olevan lapsen ravintoa sekä toimitiloja ja toimintavälineitä koskevia säännöksiä esitetään tiukennettavaksi. Lakiin esitetään myös säädettäväksi Opetushallitukselle norminantovaltuutus valtakunnallisista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista. Normi on kuntia velvoittava.

Ryhmäkoosta säättäminen

Kuntaliitto huomauttaa, että esityksessä ei ole konkretisoitu, miten ryhmäkokosäännös vaikuttaa kuntien toimintaan ja talouteen. Vaikutusten arvioinnin osalta todetaan, että muutoksen ei arvioida aiheuttavan uusia henkilöstökuluja. Asiasta ei kuitenkaan esitetä tarkempia perusteluita.

Julkisuudessa käydyn keskustelun mukaan tämä esitys on varhaiskasvatuslain uudistamisen ensimmäinen vaihe. Toisessa vaiheessa olisi tarkoitus muuttaa myös suhdelukua. Sen on arvioitu johtavan useiden tuhansien lisähenkilöiden rekrytoimiseen. On hämmentävää ensin säätää ryhmäkoosta ja sen jälkeen toisessa vaiheessa muuttaa lasten ja aikuisten välistä suhdetta, jolloin myös palvelun järjestämiskustannukset nousevat merkittävästi nykyisestä. Nyt käsiteltävässä esityksessä asiaan ei luonnollisesti ole otettu kantaa, vaikka julkisuudessa on ollut esillä huomattavat kustannuslisäykset mahdollisen toisen vaiheen johdosta. Näin merkittävä kustannuksiin vaikuttava muutos laskelmineen tulisi esitellä samassa esityksessä.

Kuntaliitto katsoo, että tarvetta ryhmäkoosta säättämiseen ei ole, sillä nykyisellä suhdelukusäädöksellä varmistetaan laadukkaan toiminnan järjestämiseksi riittävä työntekijämäärä. Kuntaliiton arvion mukaan ryhmäkokosäädöksestä aiheutuu kustannuslisäyksiä henkilöstön ja tilojen osalta. Kuntaliitto huomauttaa, että jo nykyisten suhdelukujen sekä perheille joustavan palvelun ja taloudellisesti järkevän kokonaisuuden hallinta on jo nyt haastavaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Kuntaliitto huomauttaa, että esityksen säännös on yksityiskohtaisempi kuin mitä päivähoidossa olevan lapsen suunnitelmista tällä hetkellä säädetään. Esityksessä ei ole kuvattu suunnitelman sisällön muutoksia nykyisiin säännöksiin verrattuna, eikä esitetty arviota muutosten vaikutuksista kuntien toimintaan ja talouteen.

Lakiesityksen perustelujen mukaan suunnitelman laatiminen tulisi olla kasvatustieteen kandidaatin tehtävä. Kuntaliitto huomauttaa, että esityksessä ei puututa nykyisiin kelpoisuusehtoihin, joiden mukaan lastentarhanopettajan tehtävään on kelpoisen myös sosionomin tutkinnon suorittanut. Lain valmistelussakaan ei tule puuttua työnjohdollisiin asioihin.

Taloudellisten vaikutusten arviointi

Kuntaliitto huomauttaa, että varhaiskasvatusta koskevien säädösten muuttamiselle ei ole osoitettu määrärahaa vuoden 2015 talousarvioesityksessä.

Stubbin hallitusohjelman mukaan hallitus pidättäytyy uusien, kuntien menoja lisäävien tehtävien ja velvoitteiden antamisesta ilman, että se päättää samalla vastaavan suuruista tehtävien ja velvoitteiden karsimisesta tai uusien annettavien tehtävien ja velvoitteiden täysimääräisestä rahoittamisesta. Tätä periaatetta noudatetaan kevään 2013 kehyspäätökseen nähden uusiin hankkeisiin.

Kuntaliitto huomauttaa, että varhaiskasvatuslain uudistamisessa tulee sovittaa yhteen edellä mainitut hallitusohjelman kirjaukset. Varhaiskasvatuslain uudistaminen tulee toteuttaa siten, että siitä ei aiheudu kunnille uusia tehtäviä tai velvoitteita ilman valtion täysimääräistä rahoittamista Stubbin hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti.

Esityksessä ehdotettujen uusien asioiden sekä nykyisten säädösten tiukentamisen osalta vaikutuksia kuntien toimintaan ja talouteen ei ole arvioitu. Esityksessä mainitaan joidenkin asioiden kohdalla, että ne eivät aiheuta kunnille uusia kustannuksia, mutta asiasta ei esitetä minkäänlaisia laskelmia.

SUOMEN KUNTALIITTO

Marja Lahtinen
Kehittämispäällikkö